

Analiz No : 2021 / 7

01.03.2021

Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von Der Leyenin yönetimindeki ABnin sergilediği tutarsız gelişmeler gündemden düşmemektedir. Bu tartışmalı yönetime COVID-19 aşısı ile bir yenisi daha eklenmiştir. Hatta bu konudaki zaafının başka eleştirilerin önünü açtığını söylemek yanlış olmayacaktır. Bu yazımızda AB içinde sergilenen tutarsızlıklar ele alınacaktır.

ABnin aşı konusunda yeterli önlemleri alamadığı, aldığı önlemleri ise yetersiz uyguladığı bilinmektedir. Von der Leyen bu konuda sorumluluğu üstüne alması gerekirken sağlık konusundan sorumlu komisyon üyesi Stella Kyriakidesi basın soruları ile baş başa bırakmıştır[1]. Bunu yaparken de iyi bir yöneticinin yapmayacağı şekilde kendi atadığı kişiyi suçlamak gibi bir hata yapmıştır.

Von der Leyenin Brexit konusundaki tutumunda da benzer şekilde yönetim zaafı görülmektedir. Bu süreçte Boris Johnsonla olan ilişkilerin akılcı bir şekilde yönetilememesi gündemdedir. Avrupa Komisyonu, COVID-19 aşısı tedarikinde yaşanan sorunların ardından üye ülkelerdeki tesislerde üretilen aşılardan üçüncü ülkelere ihracatını izne tabi tutma kararı hakkında yeni bir açıklama yayınlanmıştır. Ocak ayı sonunda aşısı geliştiricisi AstraZenaca ile anlaşma imzalayan Komisyon Başkanı Von der Leyen, ağır eleştirilerin odağında bulunmaktadır. Bu tutumuyla direksiyon başında uyuyan bir sürücüyeye[2] benzetilen Von der Leyen, yanlış kararlar aldığı bu süreç, Brexit tartışmasındaki eski sorunlu dönemlerin akıllara gelmesine ve İngiltere medyasının ABye karşı yeniden öfkelenmesi uçurumun artmasına neden olmuştur[3]. Avrupa Komisyonunun aldığı kararın yanlış olduğu ve Kuzey İrlanda karşıtlarının elini güçlendirdiği yönündeki görüşler de dikkatle takip edilmesi gereken noktalardır.

Hem İngilterede hem de ABde Komisyon Başkanı Ursula Von der Leyen ağır bir dille eleştirilmektedir. Almanyada Aile Bakanlığı ve Savunma Bakanlığı görevlerinden sonra Avrupa Komisyonu Başkanı olarak seçilmesinin başarı olarak değerlendirilmediği

vurgulanmaktadır. Düşünülenin aksine ülke içinde aktif bir pozisyondan sonra Avrupa Komisyonu Başkanlığı görevi pasif bir görev olarak değerlendirilmektedir. Almanya siyasetinde başarılı bir grafik çizmiş olsaydı, Avrupa Komisyonu Başkanı olarak görevlendirilmeyeceği ile ilgili görüşler hakimdir. Normal koşullarda Fransa'nın sıcak bakmayacağı böyle bir duruma Fransa Cumhurbaşkanı Macron sessiz kalmıştır. Bu sessizliğin temelinde Almanya Şansölyesi Merkel ile Christian Lagarde'nin Avrupa Merkez Bankası Başkanlığına getirilmesinin pazarlık konusu haline getirilmesi yatmaktadır. Bu durumun Ursula von der Leyen için onur kırıcı olduğu söylenebilir. Ancak AB'nin son dönemdeki iyi yönetime sahip olmamasının yükünün tek kişiye yüklenmesi doğru değildir. Birlikten kuvvet doğması gerekirken Birlik içindeki çatlak sesler, plan ve pazarlıklar iyi yönetim prensibinin önüne geçmiştir. Avrupa Komisyonu Başkanlığı pazarlık konusu edilemeyecek kadar önemli bir pozisyondur. AB kendi iç siyasetinde hassas davranmayı bile bir kenara bırakmışken Türkiye ile ilgili konularda tarafsız ve pazarlıktan uzak bir tavır sergileyecek zamanları ve enerjileri olmadığı anlaşılmaktadır.

AB Dış İlişkiler Yüksek Temsilcisi Josep Borrell'in Moskova ziyareti de Birlik içindeki ayrı görüşleri ve yine yönetim zafını ortaya koymuştur. Görüşmelerde Rusya Dışişleri Bakanı Lavrov, Borrell ile ziyareti sırasında adeta ders verir bir üslupla konuşmuştur. İkili basın toplantısında Lavrov kendi görüşlerini açık bir dille ifade etmiştir. Borrell ise ziyareti sona erdikten sonra, AB'de istifa çağrıları ile karşı karşıya kalmıştır. Bu görüşmede AB'nin iyi bir şekilde temsil edilemediği görüşü yaygındır. İstifa çağrısında bulunanlar, Borrell'in Rusyaya yeşil ışık yaktığını düşünmektedir.

AB'nin yönetim zafiyeti içinde yer aldığına inanılan bir konuya daha dikkat çekmek gerekmektedir. Bu da AB'nin ülkelerin geçmişlerine hakemlik etme merakı ile ilgilidir. Bazı yetkililer bu konuda hakemlik etmenin kendilerine düşmediğini ifade etseler de[4], kimi yetkililer bu konuda ısrarcı davranmaktadır. AVİM'de AB'nin ülkelerin geçmişleri konusunda hakemlik rolü üstlenmemesinden yana bir duruş benimsemektedir. Tabii bu duruş, 1915 olaylarını da içinde barındırmaktadır. 1915 olayları ile ilgili de AB'den benzer bir tutum sergilemesi beklenmektedir.

AB içindeki tutarsızlıklar, plansızlıklar ve aynı şekilde hareket edememe durumu son birkaç yıldır gözlemleyebildiğimiz bazı Birlik içi sorunlardır. Bu sorunlardan başka biri de Polonyadaki iki tarihçi ile ilgilidir. Polonyada bir mahkeme, Profesör Barbara Engelking ve Profesör Jan Grabowski için, kitaplarında Holokosta dair tarihi gerçeklere yer verdikleri nedeniyle aleyhlerinde karar vermiştir. Bu kararın anlamı şudur: Bu tarihten sonra tarihçiler, Holokost konusunda herhangi bir suçlamada bulunmadan önce daha dikkatli hareket etmek durumundadır. Holokost araştırmalarına hukuki engeller getirildiği anlaşılmaktadır. Bu da Polonyada Holokost konusunda yapılan herhangi bir söylemin suç görülebileceği anlamına gelmektedir. Avrupanın kendi içindeki ifade özgürlüğü sorunlarını çözebilmesi önem taşımaktadır.

Tüm bu zafiyetlere ek olarak önce Avrupa Parlamentosu Türkiye Eski Raportörü Kati Piri yıllar önce AB'nin Türkiye ile müzakere sürecine ilişkin özeleştiride bulunmuştur. Başlangıçta gerçekten müzakere etmiyor olmamız Türkiyenin hatası değildi. AB'nindi. Zira Güney Kıbrıs Rum Yönetiminin blokajı söz konusuydu. Bir ülke müzakerelerin tümünü veto edebildi.[5] Kati Piri'nin bu sözlerine daha önce defalarca yorum ve analiz yazılarımızda yer

vermiştik. Pirinin özeleştirisini hatırlatmak yerinde olacaktır.

şimdi benzer şekilde Almanya eski şansölyesi Gerhard Schröderin son yazdığı kitap, *Letzte Chance* □ *Warum wir jetzt eine neue Weltordnung brauchente* benzer ifadeler yer almaktadır. Schröder, açık bir şekilde Türkiyeye karşı yanlış hareket ettiklerini, Türkiyeyi kasıtlı bir şekilde ABnin dışında tuttuklarını ifade etmiştir[6]. Kitapta, Türkiyenin ABden uzaklaşmasına neden olduklarını yazmıştır. Ayrıca, bugün Türkiye yerine kendilerini suçlamaları gerektiği ifadeleri de yer almaktadır.

AB kendi sorunları içinde o kadar fazla kaybolmuştur ki, bir zamanlar önemli görevlerde bulunan yetkilileri dahi AByi dürüst bir şekilde eleştirmektedir. Bu eleştiriler dikkatle dinlendiğinde hem ABye hem de Türkiyeye fayda sağlayabilecektir. Aksi durumlarda küçük hesaplar ve pazarlıklarla önemli görevleri gözden çıkaracak raddeye gelinebilmektedir. ABnin dış ilişkileri düzenlemeden önce kendi içinde yeni bir düzenlemeye gitmesinde yarar vardır.

*Fotoğraf: <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/ab-yonetimi-asi-tedarikindeki-zorluklari-hafife-aldigini-kabul-etti/2134982>

[1] Matina Stevis-Gridneff ve Steven Erlanger, *Top E.U. Official Comes Under Fire in Vaccine Wars*, 1 şubat 2021, [fv21/02/01/world/europe/eu-vaccine-von-der-leyen.html](https://www.aa.com.tr/tr/dunya/ab-yonetimi-asi-tedarikindeki-zorluklari-hafife-aldigini-kabul-etti/2134982).

[2] *The Irish Times View on the Border: An Error With Lasting Impact*, *The Irish Times*, 31 Ocak 2021, <https://www.irishtimes.com/opinion/editorial/the-irish-times-view-on-the-border-an-error-with-lasting-impact-1.4472563>

[3] Daniel Boffey ve Jennifer Rankin, *Von der Leyen Warns UK Against Breaking International Law Over Brexit Law*, *Guardian*, 7 Eylül 2020, <https://www.theguardian.com/politics/2020/sep/07/michel-barnier-worried-by-no-10-plans-to-renege-on-brexit-deal>

[4] Tomáš Petřiček and Ivan Korčok, *EU Should Not Become Judge of Historical Issues*, *EU Observer*, 8 řubat 2021, <https://euobserver.com/opinion/150841>

[5] Hazel Çağan Elbir, *Brexitin Türkiye □ AB Konusunda Düşündürdükleri* *avim.org.tr*, 16 Aralık 2019, <https://avim.org.tr/tr/Analiz/BREXIT-IN-TURKIYE-AB-ILISKILERI-KONUSUNDA-DUSUNDURDUKLERI>

[6] Eski Almanya Başbakanı Schröder: *Türkiye Doğu Akdenizde Hakim Güç*, *ntv.com.tr*, 3 şubat 2021, https://www.ntv.com.tr/dunya/eski-almanya-basbakani-schroderturkiye-dogu-akdenizde-hkim-guc,ao4odWosHUGNVsg_djqsgq

Yazar Hakkında :

Hazel ağan-Elbir AVİM'de analist olarak alışmaktadı. ağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel AğAN. 2026. "AB'DE YÖNETİM ZAAFI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2021 / 7. Mart 01. Erişim Temmuz 09, 2026.
<https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Analiz/AB-DE-YONETIM-ZAAFI>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 ankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır